

Bättre karriärer och ökad rörlighet: ett europeiskt partnerskap för forskare

Europaparlamentets resolution av den 12 mars 2009 om bättre karriärer och ökad rörlighet: ett europeiskt partnerskap för forskare (2008/2213(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 23 maj 2008 om bättre karriärer och ökad rörlighet: ett europeiskt partnerskap för forskare (KOM(2008)0317) med åtföljande arbetsdokument dvs. konsekvensbedömningen (SEK(2008)1911) och sammanfattningen (SEK(2008)1912),
- med beaktande av rådets beslut 2006/973/EG av den 19 december 2006 om det särskilda programmet Människor för genomförande av Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013)¹,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 3 december 2008²,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 juni 2001 om en strategi för rörlighet i det europeiska området för forskningsverksamhet (KOM(2001)0331) och av den 18 juli 2003 om forskare i det europeiska området för forskningsverksamhet – ett yrke med många karriärmöjligheter (KOM(2003)0436) och kommissionens rekommendation 2005/251/EG av den 11 mars 2005 om den europeiska stadgan för forskare och en uppförandekod för rekrytering av forskare³,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi och yttrandena från utskottet för sysselsättning och sociala frågor och utskottet för kultur och utbildning (A6-0067/2009), och av följande skäl:
  - A. Europa behöver fler forskare med förmåga att utveckla spetsforskning, eftersom de är en förutsättning för ökad produktivitet och konkurrenskraft och bidrar till uppnåendet av Lissabonstrategins mål.
  - B. För att kompensera bristen på forskare är det nödvändigt att förbättra möjligheten för europeiska forskare som arbetar utanför EU att återvända och underlätta inresa för forskare från tredjeländer som vill arbeta inom EU.
  - C. Att främja attraktiva karriärer för forskare inom EU är av största vikt för att säkerställa högutbildade personalresurser och attrahera sådana resurser från tredje länder.
  - D. EU måste motverka en negativ ekonomisk utveckling genom att inrikta sig på utbildning

---

¹ EUT L 400, 30.12.2006, s.270.

² EUT L 175, 28.7.2009, s. 81.

³ EUT L 75, 22.3.2005, s. 67.

och forskning och bör hädanefter göra allt för att säkra sysselsättning, trygghet och rörlighet för forskare så att de stannar kvar inom EU.

- E. Rörlighet för forskare är en av de viktigaste förutsättningarna för ett fullständigt genomförande av det europeiska området för forskningsverksamhet.
- F. För att Europa ska kunna säkerställa god utveckling inom forskningen måste fri rörlighet för forskare garanteras. Ett harmoniserat samarbete i detta avseende mellan medlemsstaterna samt mellan den offentliga och privata sektorn är därför av avgörande betydelse.
- G. Tillgången till information om anställningsmöjligheter för forskare är i många fall begränsad eftersom många uttagningsprov sker internt inom forskningsinstituten.
- H. Forskararbetsstyrkan i Europa blir allt äldre och det är därför brådskande att göra forskarkarriärer tillgängliga och attraktiva för yngre, särskilt kvinnor.
- I. Systemet för vetenskaplig befordran är inom många forskningsinstitut fortfarande stelbent och grundas snarare på tjänsteår än på forskningsresultat.
- J. Krångliga ansökningsförfaranden och bristande administrativa färdigheter, t.ex. att fylla i blanketter på ett främmande språk och att registrera patent avskräcker forskare från att delta i rörlighetsprojekt.
- K. Många universitet har ännu inte insett hur viktigt det är att dela med sig av kunskap till näringsliv och samhälle, vilket leder till bristande förbindelser med näringslivet samt försvagar EU:s konkurrenskraft.
- L. Språkkunskaper spelar en viktig roll för forskarrörligheten och främjar rörligheten till länder med mer utbredda språk, medan andra länder får färre möjligheter att dra fördel av rörliga forskares arbete.
- M. Rörlighet är en väsentlig del av en doktorsutbildning eftersom den ger bredare forskningserfarenhet och karriärutvecklingsmöjligheter.
- N. Rörlighet är viktigt för att vissa medlemsstater ska kunna övervinna sina svårigheter att utbilda egna unga forskare på områden utan en kritisk massa doktorander eller en lämplig forskningsinfrastruktur.
- O. Samarbetet mellan forskningsinstitut och näringsliv bör förbättras för att säkerställa kunskapsutbyte, förbättrad innovation och effektivare användning av medel,
- P. Deltagande i ett forskningsprogram inom EU är ett utmärkt sätt att främja forskarkarriärer, eftersom det möjliggör konkurrens på internationell nivå, tillgång till multinationella forskningsnätverk och ökat stöd till förbättring av de egna forskningsresurserna.
- Q. Kvinnor är fortfarande underrepresenterade inom de flesta vetenskapliga och tekniska områden och i ledande befattningar.

Öppen rekrytering och överföring av bidrag

1. Europaparlamentet välkomnar och stödjer kommissionens initiativ för ett europeiskt partnerskap för forskare och anser att de föreslagna åtgärdernas syfte bör vara att effektivt undanröja de största hindren för att skapa ett europeisk området för forskningsverksamhet.
2. Europaparlamentet betonar att för att få till stånd ett europeiskt forskningssystem i världsklass måste samtliga parter på regional, nationell och europeisk nivå bidra fullt ut med hjälp av ett omfattande partnerskap mellan kommissionen och medlemsstaterna.
3. Europaparlamentet understryker vikten av åtaganden i form av konkreta förslag när det gäller det föreslagna programmet samt av att man snabbt går vidare med målen i det ovannämnda särskilda programmet ”Människor”.
4. Europaparlamentet efterlyser mer lättillgänglig och mer genomskådlig information om rekryteringsmöjligheter för forskare och större öppenhet i offentliga institutioners rekryteringsförfaranden. Rekryteringsinformation bör offentliggöras på respektive forskningsinstituts webbplats och på Euraxess webbplats.
5. Europaparlamentet understryker behovet av att fastställa och införa en enhetlig europeisk karriärmodell inom forskningen och skapa ett integrerat system för information om lediga tjänster och praktikkontrakt för forskare i Europa, och anser detta vara av största vikt för att skapa en gemensam arbetsmarknad för forskare.
6. Europaparlamentet framhåller mot bakgrund av att samtliga parter måste bidra att det är viktigt dels att medlemsstaterna är beslutna att delta i processen, dels att kommissionen är medveten om sitt ansvar för att främja processen och verksamheten mellan samtliga parter genom att ta fram och sprida stödmaterial och konkret information och möjliggöra utbyte av bästa praxis.
7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utarbeta standarder för ömsesidigt erkännande av forskningskvalifikationer och, i synnerhet, icke-formella kvalifikationer.
8. Europaparlamentet upprepar betydelsen av Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande¹, och uppmanar kommissionen att uppmuntra och hjälpa medlemsstaterna att ta fram sina egna nationella referensramar för kvalifikationer så att dessa kan anpassas till den europeiska referensramen för kvalifikationer senast 2010.
9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att göra en förnyad ansträngning att genomföra principerna i den ovannämnda europeiska stadgan för forskare och i uppförandekoden för rekrytering av forskare.
10. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna och de offentliga forskningsinstitutionerna att tillhandahålla nödvändiga stödtjänster för forskare och att förenkla ansökningsförfaranden och underlätta forskares tillgång till finansiering, bl.a. genom individuella stipendier som gör det lättare för forskare att välja vad de vill forska om. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att införa enhetliga ansökningsformulär för forskares rörlighet.

---

¹ EUT C 111, 6.5.2008, s. 1.

11. Europaparlamentet uppmanar rådet, kommissionen och medlemsstaterna att beakta rörlighets- och partnerskapsprogram med tredjeländer, såsom Erasmus Mundus, vad gäller rörlighet och information om karriärmöjligheter för samtliga deltagande forskare.
12. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att se över vilka villkor som krävs för att göra det möjligt att enskilda forskarstipendier förs över om detta i högre grad tillgodoser anslagsgivarnas forskningsbehov och ger forskarna tillgång till forskningsmöjligheter som inte finns vid hemmainstitutionerna. Denna översyn bör särskilt omfatta rörlighetens konsekvenser för forskningsinstitutioner i medlemsstaterna och risken för en ojämn fördelning av forskare inom EU, samt till och från tredjeländer.
13. Europaparlamentet anser att ökad rörlighet för forskare och utökade resurser för de institutioner som lockar forskare från andra medlemsstater kommer att stimulera spetsforskningsenheter och sprida denna spetsforskning inom EU.
14. Europaparlamentet betonar vikten av att processerna för urval och befordran av manliga och kvinnliga forskare är helt öppna för insyn. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att garantera en bättre balans mellan kvinnor och män inom de organ som är ansvariga för anställning och befordran av forskare.
15. Europaparlamentet anser att forskarrörligheten i Europa bör prioriteras för att säkra att kunskapen sprids och att innovativ spetsforskning inom olika ämnen drar till sig hängivna och kunniga forskare och ökade ekonomiska resurser.
16. Europaparlamentet efterlyser åtgärder för att underlätta utbyten mellan vetenskapsmän och forskare från tredjeländer, genom införande av mekanismer såsom särskilda forskarvisum.
17. Europaparlamentet anser att ökad rörlighet bör uppnås genom att man ökar forskningsinstitutioners och universitets intresse av att hysa forskare från andra medlemsstater och de fördelar de får av detta, genom ett system med ”forskningsvouchrar”. Parlamentet anser att dessa forskningsvouchrar bör användas för att överföra pengar till forskarna och de skulle följa forskare som är verksamma vid en forskningsinstitution i en annan medlemsstat än den egna. Detta extra stöd för forskares rörlighet bör vara ett komplement till befintliga finansieringsprogram. Forskningsvouchern kommer att vara ett incitament för medlemsstater och forskningsinstitutioner att konkurrera om att attrahera de mest talangfulla forskarna.

Att uppfylla rörliga forskares behov vad gäller den sociala tryggheten och tilläggspensioner

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utreda möjligheten att bilda en europeisk pensionsfond för forskare, oavsett hur långt forskningskontraktet varar.
19. Europaparlamentet påminner om att en medlemsstat endast kan utarbeta en omfattande nationell handlingsplan som leder till ett omfattande europeiskt partnerskap genom att ta hänsyn till åsikter hos forskare, nationella forskningsinstitut och aktörer inom forskningspolitiken.

Attraktiva anställnings- och arbetsvillkor

20. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och de offentliga forskningsinstitutionerna att tillhandahålla nödvändiga stödtjänster för forskare från andra länder, inbegripet tillgång till bostäder, skolor och barnomsorg. Dessa tjänster bör anges på alla webbplatser för rekrytering av forskare.
21. Europaparlamentet uppmanar till större flexibilitet när det gäller arbetsvillkor för både kvinnliga och manliga forskare så att de kan förena arbetsliv med familjeliv och kräver att löneskillnaderna mellan könen upphör bland forskare.
22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta åtgärder för att underlätta familjeåterförening, när båda makarna är forskare.
23. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att sträva efter att förebygga kompetensflykt inom EU genom att i större omfattning utnyttja finansieringsmetoderna i det ovannämnda särskilda programmet "Människor". Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att göra det mer attraktivt för forskare att återvända till sina heminstitutioner genom att höja lönerna eller erbjuda ökade förmåner för att se till att de ekonomiska villkoren är jämförbara med villkoren under rörlighetsperioden.
24. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och offentliga forskningsinstitutioner att förbättra forskarnas karriärmöjligheter genom att främja reformer som gör forskarnas arbetsmarknad mer konkurrenskraftig och mindre avhängig av anknytningen till en institution. Parlamentet anser att forskare vid anställning bör kunna tillgodoräkna sig forskningsvistelse vid utländskt lärosäte.
25. Europaparlamentet uttrycker sin oro över bristen på flexibilitet i kontrakten för äldre forskare och forskare i slutet av sin karriär, något som förhindrar deras rörlighet och hämmar ett aktivt utbyte av kunskap och erfarenhet. Parlamentet beklagar att den privata sektorn ibland saknar de arrangemang som finns i den offentliga sektorn i fråga om personalvård och personaladministration.
26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att underlätta deltagandet i sjunde ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013)¹ genom att garantera effektiva stödtjänster, i synnerhet nationella kontaktpunkter, så att möjligheterna till samfinansiering kan utnyttjas bättre.
27. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och de offentliga forskningsinstitutionerna att skapa incitament för rörlighet såsom att rörlighet ska vara en tung merit vid anställning och befordran för forskare när de återvänder efter en vistelse i en annan medlemsstat.
28. Europaparlamentet anser att medlemsstaterna ska fortsätta öka budgetmedlen till forskning för att uppfylla målet med att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet som är förenliga med grundläggande etiska principer och EU:s stadga om grundläggande rättigheter.

Att öka de europeiska forskarnas utbildning, kompetens och erfarenheter

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att erkänna att forskarerfarenheter från industrisektorn är en värdefull kvalifikation för befordran för att öka rörligheten mellan

---

¹ EUT L 412, 30.12.2006, s. 1.

den privata och den offentliga sektorn.

30. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att investera i tillämpad forskning, på så sätt att man säkrar ett närmare samarbete mellan universitet, forskningsinstitut och den privata sektorn.
31. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra karriärmöjligheterna för yngre forskare, t.ex. genom att öka finansieringen och tillåta befordran på grundval av andra prestationer än tjänsteår, såsom innovationskapacitet och praktik vid företag.
32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se över doktorandernas rättsliga ställning i medlemsstaterna, för att undersöka möjligheten att införa en enhetlig doktorandstatus inom ramen för medlemsstaternas arbetslagstiftning.
33. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra de yngre forskarnas karriärutsikter genom att bl.a. stödja tvärvetenskaplig utbildning samt att erkänna värdet av tvärvetenskaplig rörlighet.
34. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att verka för innovation genom att främja tvärvetenskaplig och internationell rörlighet för erfarna forskare, bland annat för att bidra till framsteg inom den undervisningsverksamhet som vänder sig till unga forskare.
35. Europaparlamentet rekommenderar starkt att forskare ska få bättre utbildning under hela sin karriär, för att deras anställbarhet och befordringsmöjligheter ska öka.
36. Europaparlamentet betonar att grunderna till toppforskning i ett kunskapsbaserat samhälle redan läggs på skolnivå och uppmanar därför medlemsstaterna att leva upp till sina löften vad gäller budgetmedel på utbildningsområdet.
37. Europaparlamentet uppmanar rådet, kommissionen och medlemsstaterna att stärka den vetenskapliga forskningens betydelse i den allmänna budgeten i enlighet med åtagandet att få till stånd en tillväxt på 3 procent och att utbilda i medeltal 600 000 fler forskare senast 2010.
38. Europaparlamentet betonar att man särskilt bör uppmärksamma doktorander eftersom doktorandstudier i regel utgör inledningen på en forskarkarriär. Rörlighet för unga forskare, särskilt inom expertnätverk, skulle öka deras förutsättningar att bidra till forskningens utveckling inom EU.
39. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja ökade förbindelser mellan den akademiska världen och näringslivet genom att främja forskares och företagsledares rörlighet mellan de två grupperna med hjälp av särskilda ordningar såsom den franska ordningen ”Conventions industrielles de formation par la recherche” (CIFRE).
40. Europaparlamentet anser att flera forskarutbyten inom EU:s program för högre utbildning, med fokus på forskning, bidrar till att förbereda kommande europeiska forskargenerationer och stärka dynamiken i forskningssektorn.

o

o o

41. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen och till medlemsstaternas regeringar och parlament.